

Pla d'estudis 1992
Llicenciatura en Ciències Polítiques i de l'Administració

20871 - INSTITUCIONS COMUNITÀRIES
(6 crèdits)

Professores: M. Pi / E. Zapater

2n quadrimestre

Curs 1997/98

FACULTAT DE CIÈNCIES POLÍTiques I DE SOCIOLOGIA

I. LES INSTITUCIONS COMUNITÀRIES.

TEMA 1. CREACIÓ I EVOLUCIÓ DE LA COMUNITAT EUROPEA.

Idees generals. Antecedents i iniciatives posteriors a la II Guerra Mundial: les diferents opcions i teories en presència. La O.E.C.E. i el Consell d'Europa. El Pla Schuman i la C.E.C.A i els projectes de Tractats de la Comunitat Europea de Defensa i de la Comunitat Política Europea. Els Tractats constitutius de la C.E.E i la C.E.E.A. Les successives ampliacions i modificacions: condició de membre i condicions d'adhesió.

TEMA 2. DEL PROJECTE SPINELLI A LA UNIÓ EUROPEA.

El Projecte Spinelli i l'Acta Unica Europea. El Tractat de la Unió Europea: la Unió Política i la Unió Econòmica i Monetària.

TEMA 3. OBJECTIUS DE LA UNIÓ EUROPEA

Integració econòmica: mercat interior i la Unió Econòmica i Monetària. Ciutadania de la Unió. Mecanismes de cooperació: la política exterior i de seguretat comuna (PESC) i la cooperació en l'àmbit de la justícia i dels assumptes d'interior (CAJAI).

TEMA 4. COMPETÈNCIES DE LA COMUNITAT EUROPEA.

Competències comunitàries: competències d'atribució i reserva de competències. Competències implícites i subsidiàries. El principi de subsidiarietat i el de proporcionalitat.

TEMA 5. LA COMUNITAT EUROPEA EN L'ÀMBIT INTERNACIONAL

Personalitat jurídica internacional. Competències externes. Relacions amb altres Organitzacions internacionals.

TEMA 6. INTRODUCCIÓ A LES INSTITUCIONS COMUNITÀRIES

Estructura institucional. Medis d'acció: la seu i el règim lingüístic; els funcionaris i agents.

TEMA 7. ELS CONSELLS.

Els Consells: composició, organització interna i funcionament. Especial referència al C.O.R.E.P.E.R. Competències. El Consell Europeu.

TEMA 8. LA COMISSIÓ.

Composició, organització interna i principis rectors del seu funcionament. Competències: a) iniciativa, b) control, c) execució: especial referència a la Comitologia.

TEMA 9. EL PARLAMENT EUROPEU.

Idees generals. Composició. Organització interna i funcionament. Competències: a) control polític, b) pressupuestàries, c) normatives.

TEMA 10. PROCÈS DE DECISIÓ A LA COMUNITAT EUROPEA: LES INSTITUCIONS EN FUNCIONAMENT.

I. El procediment ordinari: a) La iniciativa de la Comissió. b) Consultes al Comitè Econòmic i Social i al Comitè de les Regions. c) L'evolució del rol del Parlament Europeu: procediments de consulta, concertació, cooperació, dictamen conforme i art.189. II. El procediment de conclusió de tractats. III. El triàleg Consell-Comissió-Parlament i el paper del Consell Europeu i dels grups de pressió.

TEMA 11. EL TRIBUNAL DE JUSTÍCIA I EL TRIBUNAL DE COMPTES

Idees generals. Composició i organització interna. Competències. El Tribunal de Primera Instància: organització i competències. Relacions entre el Tribunal de Justícia i el Tribunal de Primera Instància. El Tribunal de Comptes.

II. L'ORDENAMENT JURÍDIC COMUNITARI I EL SEU CONTROL JURISDICCIONAL

TEMA 12. DRET PRIMARI I DRET DERIVAT

Introducció a les fonts. El dret primari. El dret derivat: reglament, directiva i decisió. Altres actes de dret derivat. Els acords exteriors. Els principis generals del dret i la jurisprudència.

TEMA 13. EL DRET COMUNITARI I ELS ORDENAMENTS JURÍDICS DELS ESTATS MEMBRES.

L'aplicabilitat directa i l'efecte directe del dret comunitari. La primacia i el problema dels drets fonamentals. L'aplicació per les institucions comunitàries i l'aplicació per les autoritats nacionals. Els problemes d'aplicació en els Estats territorialment complexes: el cas espanyol.

TEMA 14. EL CONTROL JUDICIAL.

Les diferents funcions de les jurisdiccions internes i comunitàries. El paper "quasi-constitucional" del TJCE. Característiques del sistema de recursos. El control de les institucions: el recurs d'anul·lació, el recurs per inactivitat. El control dels Estats membres: el recurs d'incumpliment. La qüestió prejudicial i el seu paper.

BIBLIOGRAFIA

A) Obres generals:

- ABELLÀN HONRUBIA, V.; VILÀ COSTA, B. (dir): *Lecciones de Derecho Comunitario Europeo*, Ariel Derecho, Barcelona, 1995.
- ANDRÉS, P.; GONZALEZ, J.; FERNÁNDEZ, B., *Introducción al Derecho de la Unión Europea*, Eurolex, Madrid, 1996.
- ISAAC, G., *Manual de derecho comunitario general*, Ariel Derecho, Barcelona, 1995.
- GUTIERREZ ESPADA, C., *El sistema institucional de la Comunidad Europea*, Ed. Tecnos, Madrid, 1993.
- MANGAS MARTIN, A.; LIÑÁN NOGUERAS, D., *Instituciones y Derecho de la Unión Europea*, Madrid, McGraw-Hill, 1996.
- MUÑOZ MACHADO, S.: *La Unión europea y las mutaciones del Estado*, Alianza Universidad, Madrid, 1993.

B) Textes:

- Tratado de la Unión Europea y Tratados constitutivos de las Comunidades Europeas, Ed. Tecnos, Madrid, 1996.

C) Pràctiques:

- ABELLÀN, V.; VILÀ, B.; PIÑOL, J., *Pràcticas de derecho comunitario*, Madrid, Tecnos, 1994.

D) Revistes especialitzades:

Per aquells aspectes més concrets de l'assignatura, es recomanen les següents revistes:

- Revista de Instituciones Europeas
- Revue du Marché Commun et de l'Union Européenne
- Revue Trimestrielle de Droit Européen
- Cahiers de Droit Européen.

FUNCIONAMENT DEL CURS

Aquesta assignatura es dirigirà essencialment cap a un debat en el si de la classe i a la consulta dels documents oportuns aprofitant l'existència del Centre de Documentació Europea a l'U.A.B. Les classes combinaran els aspectes teòrics i pràctics incidint especialment en les qüestions actuals en el desenvolupament de la construcció europea.

Hi haurà un sistema d'avaluació continuada, que es basarà en l'assistència a classe i participació de l'alumne. L'avaluació de l'alumne consistirà en la realització de proves pràctiques al llarg del curs i d'un examen teòric final.